

ชื่อเรื่อง : ผลการใช้ยา Colistin ในผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา *Acinetobacter Baumannii* ในโรงพยาบาลศรีสะเกษ

ชื่อผู้วิจัย หรือคณะผู้วิจัย พร้อมหน่วยงาน : น.ส.ปวีณสุดา สามสี น.ส. หยาดรุ้ง สายราม และ น.ส.ณภัช เพชรเกษม กลุ่มงานเภสัชกรรม

บทนำและวัตถุประสงค์ : ผู้ป่วยที่ติดเชื้อดื้อยา *Acinetobacter Baumannii* มีอัตราการเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ ๘๐ และจากรายงานผลของของควาไวต่อยาด้านจุลชีพ (*Antibiogram*) ของโรงพยาบาลศรีสะเกษ ปี ๒๕๕๖ พบควาไวของเชื้อดื้อยา *Acinetobacter Baumannii* ต่อยาด้านจุลชีพ มีเพียงร้อยละ ๑๙ ของเชื้อที่ไวต่อยา Cefoperazone/Sulbactam และมียาด้านจุลชีพเพียง ๒ ชนิดที่มีฤทธิ์ต้านเชื้อดังกล่าวได้ดี คือ ยา Colistin และ Tigecycline ร้อยละ ๑๐๐ และ ๘๔ ตามลำดับ ซึ่งปัญหาการเกิดเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพเป็นปัญหาใหญ่ระดับโลก โดยโรงพยาบาลศรีสะเกษ กำลังพัฒนาสู่การเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ยา Colistin ในเชื้อดื้อยา *Acinetobacter Baumannii* รวมถึงผลของการใช้ยาและอาการไม่พึงประสงค์จากยา เพื่อพัฒนาระบบป้องกันและควบคุมการติดเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพในโรงพยาบาลศรีสะเกษ

วิธีการศึกษา : การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยในโรงพยาบาลศรีสะเกษ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๙ ราย โดยใช้แบบเก็บข้อมูล รวบรวมผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา : กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๕๙ ราย เป็นเพศชาย ร้อยละ ๖๔ เพศหญิง ร้อยละ ๓๖ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง ๖๐-๖๙ ปี ร้อยละ ๒๔ โดยใช้ยา Colistin ในข้อบ่งใช้ Hospital-Acquired Pneumonia และ Hospital-Acquired Pneumonia with Sepsis มากที่สุด ร้อยละ ๓๗ และ ๒๔ ตามลำดับ ให้ยา Loading Dose ขนาดยาเหมาะสม ร้อยละ ๖๘ ขนาดยาไม่เหมาะสม ร้อยละ ๗ และไม่ได้รับยา Loading Dose ร้อยละ ๒๕ ขนาดยา Maintenance Dose เหมาะสม ร้อยละ ๗๑ ขนาดยาไม่เหมาะสม ร้อยละ ๒๙ ระยะเวลาการใช้นานที่สุด ๒๗ วัน น้อยที่สุด ๑ วัน และมีค่าเฉลี่ย ๙.๕ วัน มีการใช้ยา Meropenem และ Cefoperazone/Sulbactam ร่วมมากที่สุด ร้อยละ ๔๖ และ ๓๒ ตามลำดับ พบว่าผลการรักษาผู้ป่วยดีขึ้น ร้อยละ ๓๙ นอกจากนี้พบผู้ป่วยเกิดพิษต่อไต (Nephrotoxicity) ร้อยละ ๓๔ และผู้ป่วยไม่ได้รับการติดตามการทำงานของไต ร้อยละ ๑๒

สรุปและข้อเสนอแนะ : จากการศึกษาการใช้ยา Colistin พบว่าการให้ Loading dose ไม่เหมาะสมตามขนาดยาที่แนะนำ ร้อยละ ๓๒ ขนาดยา Maintenance Dose ไม่เหมาะสมตามขนาดยาที่แนะนำ ร้อยละ ๒๙ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเกิดเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพ อีกทั้งยังพบผู้ป่วยเกิดพิษต่อไต (Nephrotoxicity) ที่สัมพันธ์กับยา Colistin ร้อยละ ๓๔ และพบว่าร้อยละ ๑๒ ไม่มีการติดตามค่าทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาการไม่พึงประสงค์ดังกล่าวสามารถป้องกันได้ โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง ทำให้ปัญหาจากการใช้ยาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ ดังนั้นการใช้ยา Colistin ในโรงพยาบาลศรีสะเกษ ควรมีการประเมินทั้งขนาดยา ติดตามและป้องกันอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เพื่อลดการเกิดเชื้อดื้อยา ผู้ป่วยใช้ยาอย่างปลอดภัย เกิดประสิทธิภาพในรักษา นำไปสู่การใช้ยาอย่างสมเหตุผล